

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת בהעלותך, י"ב סיוון התשע"ו

האצלת סמכויות והעצמה

עם היציאה למדבר, לכיוון ארץ ישראל, פורצים משברים. אחד מהם הוא: "והאספסוף אשר בקרב התאוות תאוה וישבו ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכלנו בשר. זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקישואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים" (במדבר יא, ד-ה). כתשובה לטענות ולבקשות הללו היה מספיק שמשה רבנו יפנה לה' ויבקש להעשיר ולגוון את האוכל. אולם התגובה של משה רבנו היא אחרת. הוא רואה בטענות הללו ערעור על מנהיגותו ואומר דברים נוקבים:

"ויאמר משה אל ה' למה הרעת לעבדך ולמה לא מצאתי חן בעיניך לשום את משא כל העם הזה עלי. האנכי הריתי את כל העם הזה, אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיך כאשר ישא האמן את הינק על האדמה אשר נשבעת לאבותיו. מאין לי בשר לתת לכל העם הזה כי יבכו עלי לאמר תנה לנו בשר ונאכלה. לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה כי כבד ממני. ואם ככה את עשה לי הרגני נא הרג אם מצאתי חן בעיניך ואל אראה ברעתי" (במדבר יא, י-טו).

תשובת ה':

"ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אשר ידעת כי הם זקני העם ושטריו ולקחת אתם אל אהל מועד והתיצבו שם עמך. וירדתי ודברתי עמך שם ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם ונשאו אתך במשא העם ולא תשא אתה לבדך".

נשאלת השאלה: כיצד בדיוק מינויים של שבעים זקנים יענה למצוקה של מחסור בדגים וקישואים? משה רבנו זיהה שהטענה על מחסור באוכל שבאמת לא היה להם במצרים, מלמד על מצוקה רוחנית. העם בדרך לארץ ישראל לאחר מתן תורה והצבת יעוד גדול של ממלכת כהנים וגוי קדוש, והנה הם מתלוננים על מחסור בדגים וקישואים. יש פער אדיר בין הייעוד והציפייה לגדולות העתידיות, לבין המצב בו העם נמצא. לכן תשובת ה' היא הרחבת המנהיגות הרוחנית באמצעות שבעים הזקנים - מנהיגים רוחניים ומנוסים שיבינו לליבו של העם ויקדמו אותו. המנהיגים הללו צריכים להיות כאלה "שידעת שהם זקני העם ושטריו שלקו על הצבור במצרים מיד הנוגשים שהיו מצריים, והשוטרים הללו היו מרחמים עליהן ומקילים מהם עול העבודה, והיו מוכין על כך ע"י הנוגשים, שנאמר: 'ויכח שוטרי בני ישראל' (שמות ה, יד), כי הם יודעים להנהיג את העם ולסבול אותם" (רבינו בחי"י, במדבר יא, טז).

הפסוק: "ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם ונשאו אתך במשא העם" (שם), מלמד על האצלת סמכויות והעצמה של המנהיגים החדשים הללו. הקב"ה הוא המאציל מן הרוח שאצל על משה, ובכך מרחיב את הרוח לשבעים הזקנים, כך שכולם יונקים את כוחם ועוצמתם מאותו מקור ובאותה עצמה.

במציאות מודרנית כשלמנהיג או מנהל יש עבודה רבה מאד והוא איננו משתלט עליה, הוא מאציל סמכויות לאחרים. בכך הוא מפנה לעצמו מקום, בעוד מישוהו אחר מטפל במשימות שלפניו כן היו תחת אחריותו. אך לא כך אצל משה רבנו: "ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמתי עליהם", למה היה משה דומה? לנר שהיה מונח על גבי מנורה ודלקו ממנו נרות הרבה, אבל אורו של נר לא היה חסר כלום. כך לא הייתה חכמתו של משה חסרה כלום" (ספרי זוטא פרק יא).

בשונה ממנהיגות מעשית-פרקטית, מנהיגות בתחומי הרוח עובדת אחרת. האצלה היא המשכה והרחבה בעוצמה הרבה יותר גדולה, כשהמאציל איננו מפחית מעצמו כלל. אדרבה: ההאצלה רק מגדילה את עוצמתו. יחד עם זאת, גם בהאצלת סמכויות מעשיות ופרקטיות, כדאי להעביר גם משהו מהרוח מהייעוד והמוטיבציה. בכך מעשירים ומרחיבים את מקור הסמכות.

כותב המאמר: הרב יהודה זולדן מפקח המרכז להוראת תלמוד ותושבע"פ בחמ"ד; מרבני צהר

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של ישרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

